

Välmejeijee uápuh

Mii lii **TUVA?**

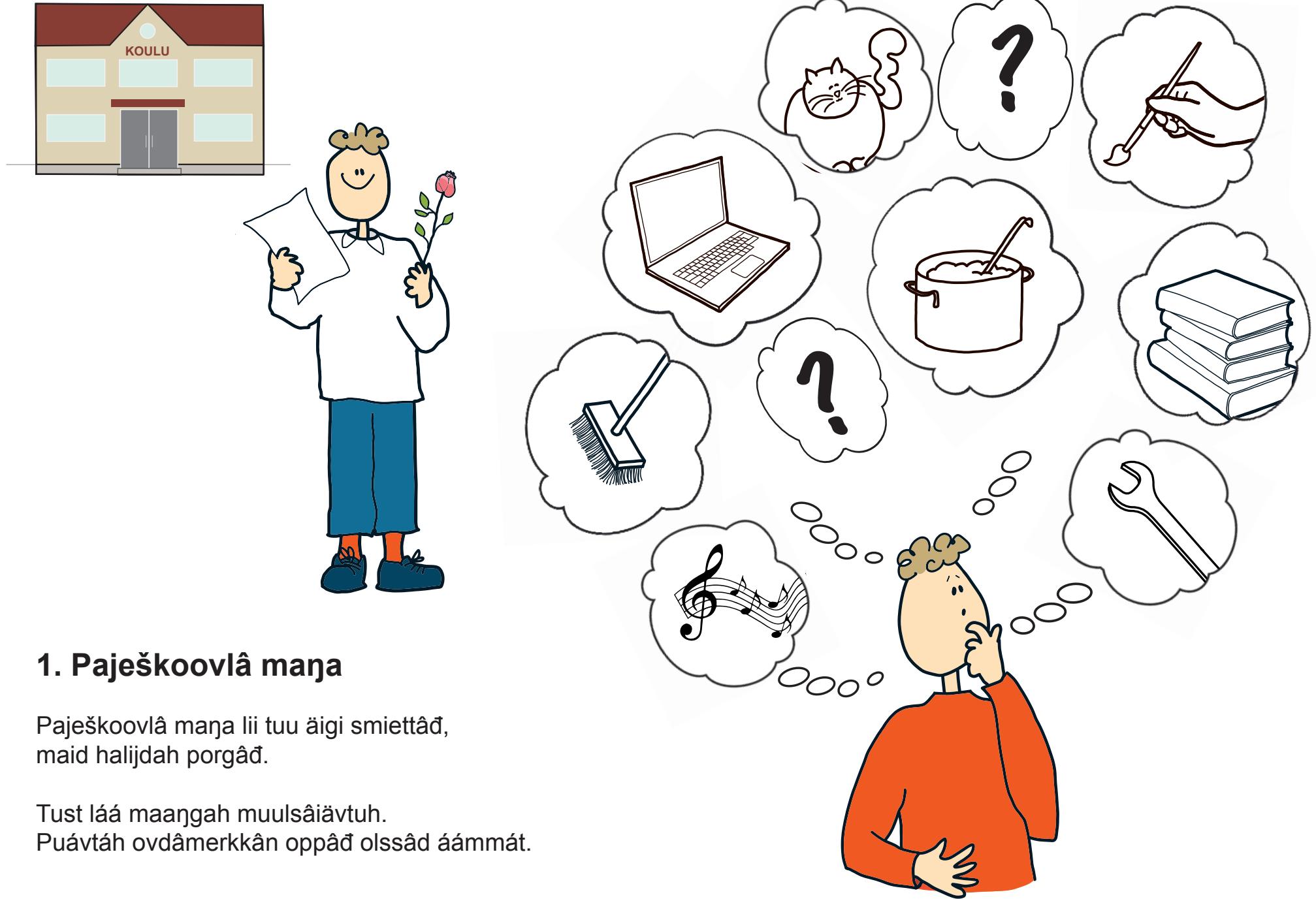
Mii lii **TELMA?**

ideo⁺grammi

**Kovvejum materiaal
savâstâllâm išseen**

Kuvvim lii ráhtám Ideogrammi.
Teevstâ kälden lii kevttum opintopolku.fi -siijđoh.
Materiaal lii pyevttäm Ovdánemvádulii Toorjâlitto rs 2019.
Jurgâlempargoh já TUVA-peividmeh láá rahtum
Vuoigâdvuotâ mättiđ/ Nivus -haavâst 2021.

1. Paješkoovlâ maŋa

Paješkoovlâ maŋa lii tuu äigi smiettâđ,
maid halijdah porgâđ.

Tust láá maŋgah muulsâiävtuh.
Puávtâh ovdâmerkkân oppâđ olssâd áammát.

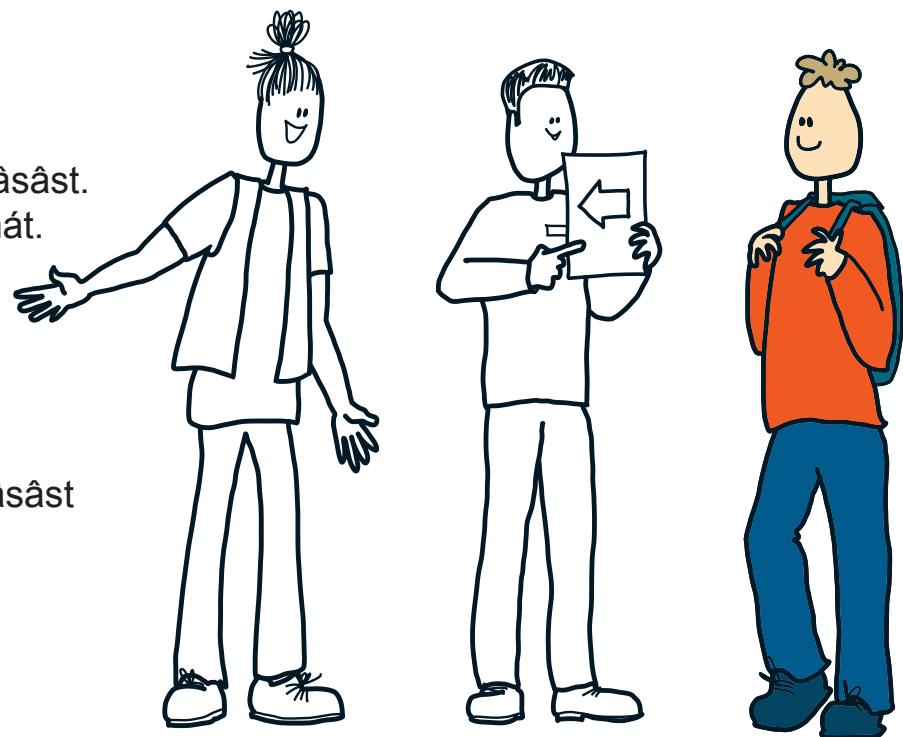

2. Áámmátlâš vuáđutođhos

Puávtáh uuccâđ oppâmsaje
ovdâmerkkân áámmátlâš oppâmlájádâsâst.
Tobbeen puávtáh oppâđ olssâđ áámmát.

Puávtáh finniđ uápid eromâš torjuu.
Ovdâmerkkân tulkkâ tâi išedeijee
pyehtiv išediđ tuu oppâmist.

Vuáđutođhos áámmátlâš oppâmlájádâsâst
pištá suullân kulmâ ive.
Ovdil áámmát oppâm
puávtáh hárjuttâllâđ oppâmtááiđuid
tođhosškovliittâsân välmejeijee
škovliimist ađai **TUVAst**.

3. Välmejeijee škovliittâsah

Välmejeijee škovliittâsah láá kyehti:

- **TUVA** lii toðhosškovliittâsân välmejeijee škovliittâs
- **TELMA** lii paargon já jiešráðálâš elimân välmejeijee škovliittâs.

TUVA

Halidah-uv vala smiettâđ, moos lah kiäsuttum?

Smietah-uv, mast lah pyeri?

Tarbâšah-uv hárjuttâs táïđoid,
maid tarbâšah oppâmist?

Talle **TUVA** sáttá leđe tunjin
hiävulâš muulsâiähtu.

TUVA pištá táválávt oovtâ ive.

TELMA

Tarbâšah-uv hárjuttâs

jieččâd aašij tipšomist?

Jis tarbâšah, tunjin sáttá heiviđ **TELMA**.

TELMA puáhtá pišteđ 1–3 ive.

Škovlim kukkodâhâñ vaaigut tot,
magareh tááiđuh já ulmeh tust láá.

Välmejeijee škovliimijn jieh valmâštuu ámáttân.

Välmejeijee škovliimijn hárjuttâleh tááiđuid,
maid taarbâš oppâmist já argâelimist.

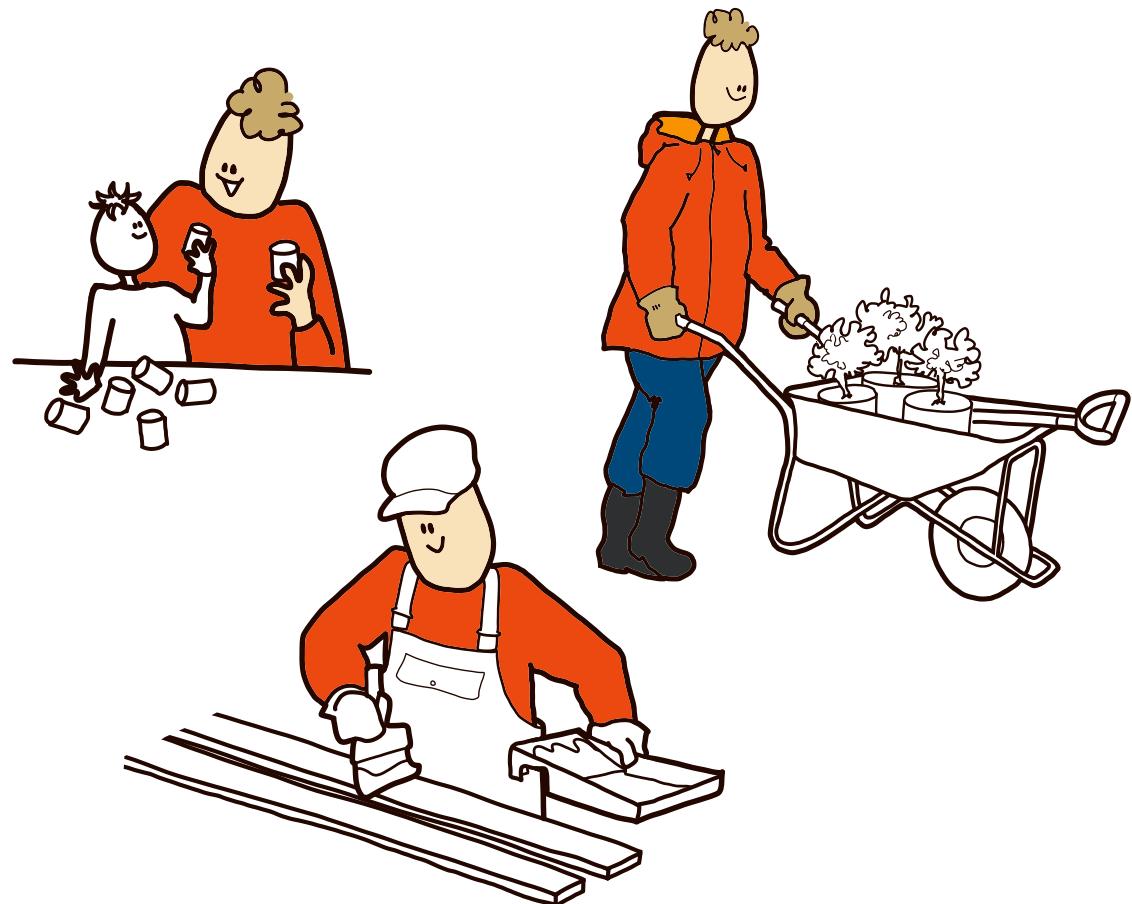
4. TUVA

Jis jieh lah vises, mon pargo halidah porgâđ,
tunjin sáttá heiviđ **TUVA**-škovlim.

Ulmen lii, ete **TUVA** äigin

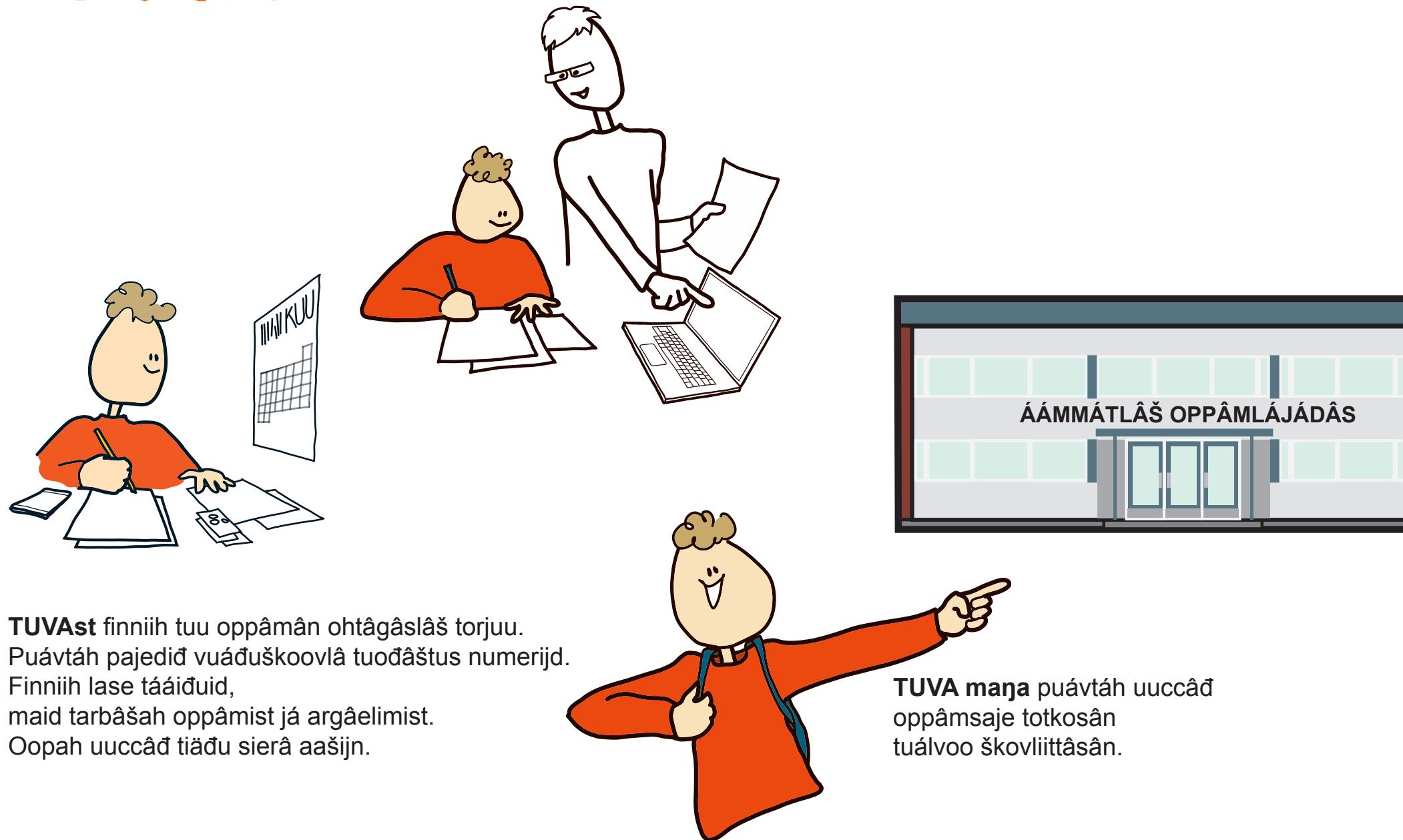
- tun kaavnah olssâd vuovâs áámmát
- tun uusah olssâd vuovâs oppâmsaje.

TUVA-škovliittásâst

- puávtáh uápásmuđ sierâ ámáttáid
- puávtáh smiettâđ, maggaar pargo heiviiččij tunjin
- puávtáh finniđ tiäđu, kost puávtáh oppâđ áámmát
- puávtáh ovdediđ tuu oppâmtááiđuid.

5. TUVA

TUVAst finnih tuu oppâmân ohtâgâslâš torjuu.
Puávtâh pajedið vuáduškoovlâ tuođâştus numerijd.
Finnih lase tááiđuid,
maid tarbâšah oppâmist já argâelimist.
Oopah uuccâđ tiäđu sierâ aašijn.

TUVA maŋa puávtâh uuccâđ
oppâmsaje totkosân
tuálvoo škovliittâsân.

6. TELMA

TELMA-škovliittâs välmee tuu
paargon já jiešrádálâš elimân.
TELMAst oopah tááiðuid,
maid tarbâšah oppâmist,
pargoelimist já ohtsâškoddeest.

Oopah anneeđ huolâ alnestâd já
jieččâd aašijn.

Oopah tááiðuid,
maid tarbâšah aargâst, tego

- päähitipšom
- mälistem
- argâlihâdem
- posâdâttâm.

Oopah kevttiđ ovdâmerkkân

- puhelin
- tiätumaašin
- kalender.

Máttááttâlah kevttiđ ruudâ já ášástâllâđ

- käävpist
- tiervâsvuođâkuávdâast
- paanjkist.

Oopah toimâđ ohtsâškoddeest

- tubdâđ jieččâd vuoigâdvuođâid já kenigâsvuođâid
- uuccâđ iše, jis tarbâšah tom.

7. TELMA

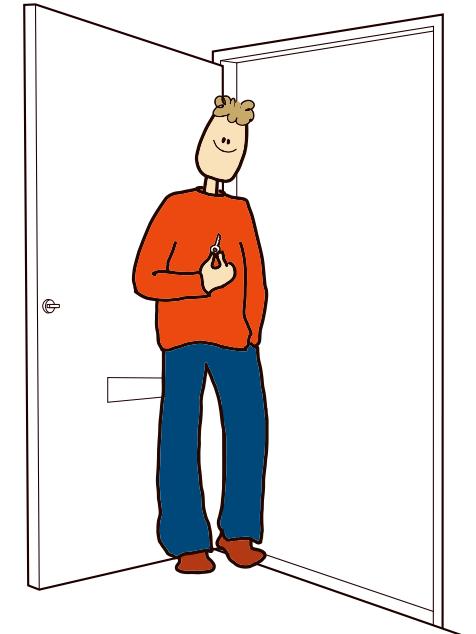
TELMAst oopah toimâđ oovtâst
iärásijguin já tilán heivejejee vuovvijn.
Oopah savâstâllâđ uđđâ ulmuiguin.
Oopah väldiđ vuáštá stivrim já macâttâs.

TELMAst

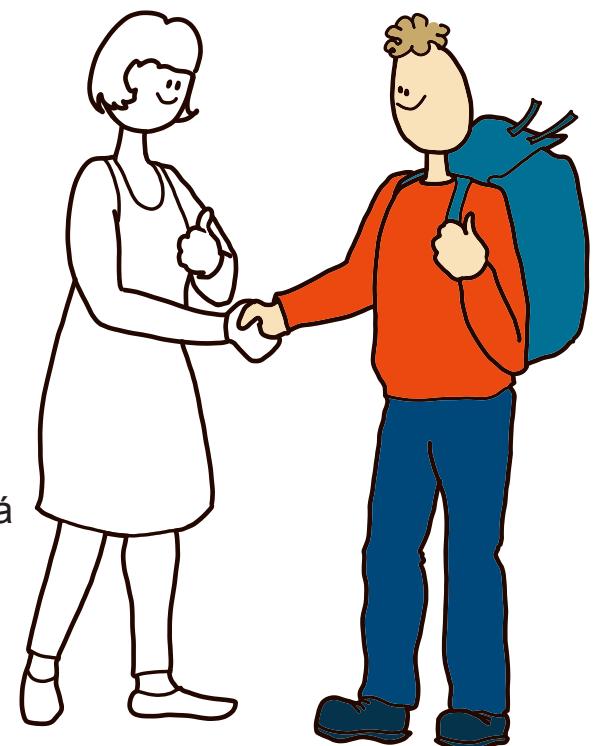
- hárjuttâlah sierâlágán pargoid
- oopah magareh pargoh heivejeh tunjin
- finniih tiäđu pargo- já peivitoimâmist
sehe pälkipargoost

TELMAst finniih tiäđu
aassâm muulsâiävtuin
Puávtâh suogârdâllâđ, maggaar
päähihist halijdah aassâđ.

TELMA mađa

- puávtâh peessâđ tunjin
vuovâs paargon tâi pargo- já
peivitoimâmân
- puávtâh eelliđ nuuvt
jiešráđálâš eellim ko
máhđulâš.

8. Laseliŋkah

Opintopolku.fi -sijjđoin lii tiätu
oppâmmuulsâiävtuin
já sierâ oppâmlâjâdâsâin: www.opintopolku.fi

AMEO sijjđoin lii tiätu
áámmátlâš eromâšoppâmlâjâdâsâin: www.ameo.fi

Meiddei täin oppâmlâjâdâsâin uárnejeh škovlim
vátâvâš eromâš torjuu tarbâšeijeid:
Suomâ Diakoniaopâttâh

<https://www.sdo.fi/>

Savon áámmátopâttâh

<https://sakky.fi/fi>

Jokilaakso škovlimkielâovtâstume

<https://www.jedu.fi/>

Ruávinjaargâ škovlimkielâovtâstume

<https://www.redu.fi/fi>

Škovlimkuávdâš Salpaus

<https://www.salpaus.fi/>

Puávtâh printtiđ taam materiaal čujottâsâst:

www.tukiliitto.fi/toiminta/tukiliiton-oppaat-ja-materiaalit/

Lasetiäđuh oppâmlâjâdâsâi viermisiijđoin.